

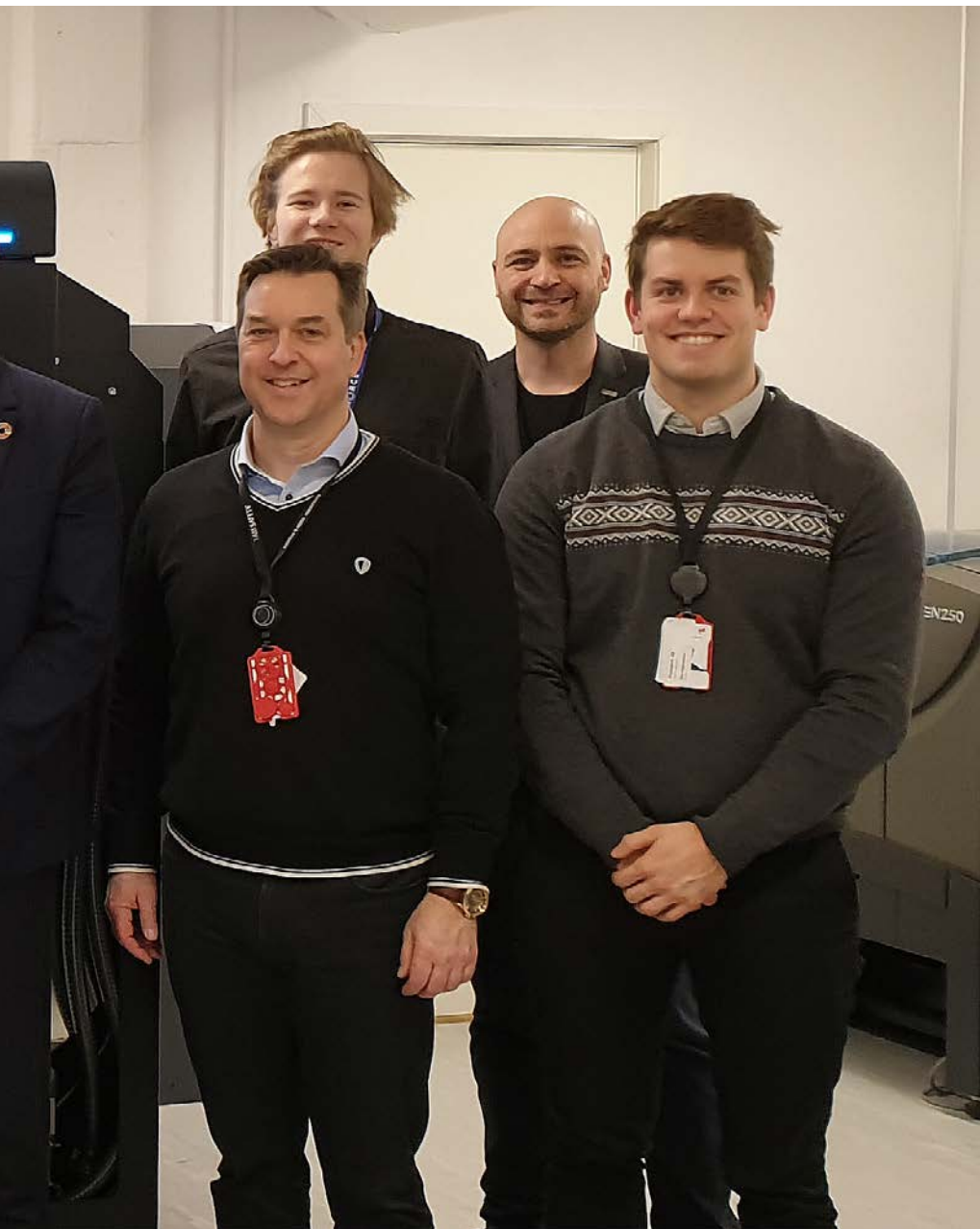
Additech skal bli ledende innen additiv

Når Prototech satser på additiv produksjon gjøres det gjennom datterselskapet Additech AS. - Ambisjonene våre er å bli ledende innen dette fagfeltet, ikke bare nasjonalt, men globalt uttaler Anders Helland, daglig leder i Additech AS.

I Bergen: Joppe Næss Christensen

produksjon

FAKTA

Prototech er et norsk teknologiskap og ble etablert som en egen juridisk enhet i 1988 som en del av Christian Michelsen Research (CMR) Group. Prototech ble spunnet av fra den mekaniske delen av Christian Michelsen Institute (CMI) og er basert på en ingeniør- og teknologitradisjon helt tilbake til 1930 da CMI ble etablert som et «non-profit» FoU-institutt. Prototech var tidligere eid av CMR (100%). Imidlertid fusjonerte CMR i 01.12.2018 med teknologi og forskningssentre / institutter fra flere regioner i Norge. Det nye forskningssenteret heter NORCE (Norwegian Research Center AS). Prototech AS er et datterselskap av NORCE og Additech AS er igjen et datterselskap av Prototech AS. Christian Michelsen Research, CMR Prototech og NORCE er partnere i Ocean Innovation Norwegian Catapult, som tilbyr test-, simulering og verifiseringsfasiliteter for å legge til rette for effektiv prototyping, i tillegg til opplæring, trening og seminarer i samarbeid med partnere. Ocean Innovation Norwegian Catapult senter har hovedsete i Bergen, hvor det er tett integrert med det ledende innovasjonsmiljøet på Marineholmen. Det arbeides med å tilgjengeliggjøre testinfrastruktur også i andre deler av landet.

◀ Hos Prototech og Additech har man allerede en metallprinter av typen DMG MORI Lasertec SLM 30 og andre 3D-printere. Optimistiske samarbeidspartnere poserer i spesialrommet for additiv produksjon. Fra venstre: Brigt Roar Skeie, adjunkt, TIP, Knarvik vgs, Anders Helland, daglig leder i Additech AS, Bernt Skeie, adm. direktør i Protech AS, Brede Lærum, leder for 3D-print initiativet i Equinor og Olav Ragnvaldsen, modifikasjonsingeniør i Equinor. Bak fra venstre: Øystein Bjelland, prosjektingeniør i Protech AS og Gisle Nondal, FoU-sjef i GCE Ocean Technology.

Prototech er leverandør av tekniske løsninger, prototype- og produktutvikling, produksjon og testtjenester som dekker bruksområder fra verdensrommet til havbunnen. Prototech og Additech er en del av forskningsmiljøet NORCE (Norwegian Research Center AS) som er partner i Ocean Innovation Norwegian

Catapult. Katapulten vil være et viktig samlingspunkt for både regionale, men også nasjonale aktører. Den vil samle både utdanningsmiljøene og industrien i ett fokuspunkt, mener Anders Helland.
- Geografisk befinner vi oss midt i havbruksnæringen, det maritime miljøet samt olje og gassindustrien. Krav til innovasjon

er stort og vi vet allerede at additiv produksjon vil bli et viktig teknologifelt i disse miljøene, tatt den enorme veksten additiv produksjon allerede har innen eksempelvis medisin, fly- og bilindustrien. Det er bare det at det mangler kompetanse i alle ledd av additiv produksjon, noe vi tar på alvor, understreker Helland.

«Alle skal med»

- Additech AS blir frontfiguren innen satsingen på additiv produksjon. Vi har sterke aktører med på laget og derfor føler vi oss trygge på at når vi virkelig satser så får vi det til, sier Anders Helland.

For å bli ledende innen additiv produksjon er planen å gå grundig til verks, det er snakk om å skape det ledende kompetansemiljøet innen fagfeltet og hele dens verdikjede.

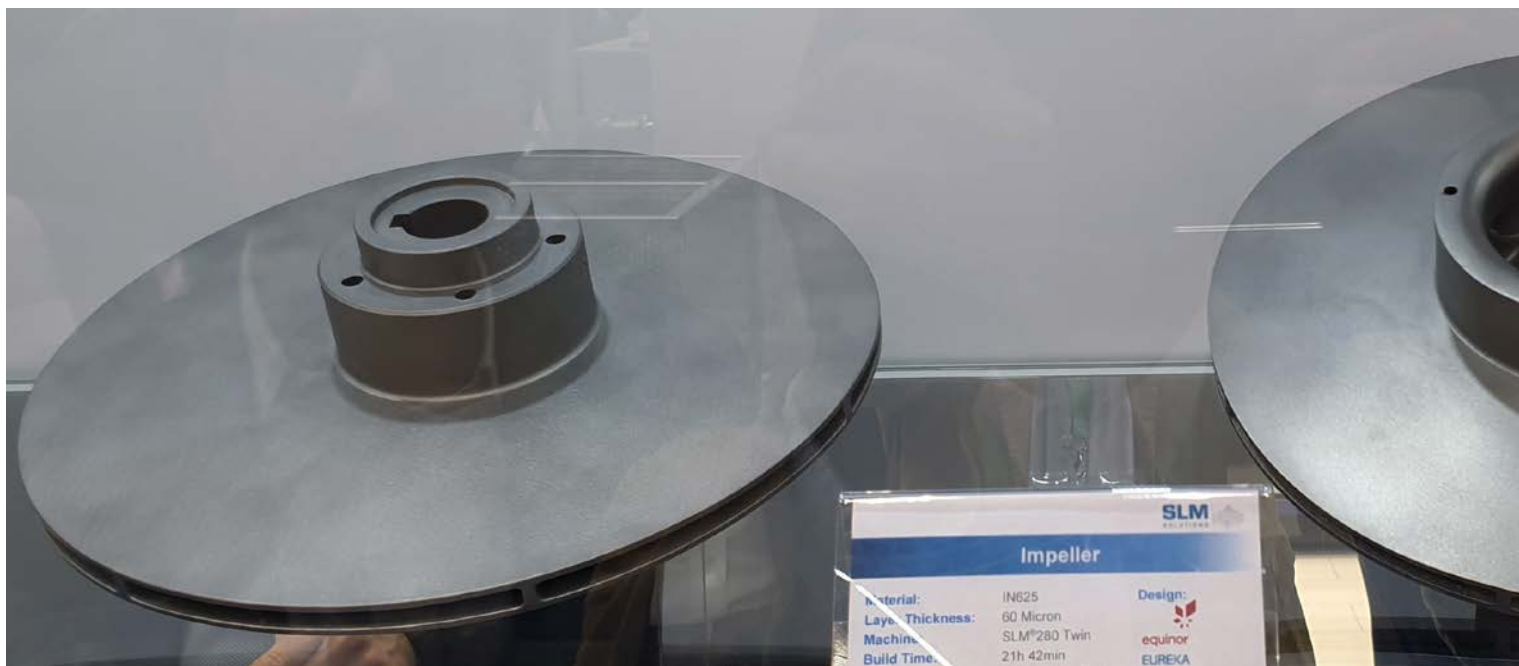
- Vi skal starte med å gi opplæring helt fra videregående skole, via fagskoler, høyskoler og universitet til industrien, alle skal med og vi skal ta føringen innenfor de bransjefeltene som faller naturlig for oss, bedyrer Helland.

Rent praktisk betyr dette at det i dag finnes 3D-printere hos Protech og Additech og i begynnelsen vil skolene trekke til dette miljøet for å få opplæring. På sikt skal et par av skolene i regionen få egen metallprinter og samarbeide med de skolene som ikke har denne teknologien. Eksempelvis vil Knarvik videregående skole ha en metallprinter som kan benyttes av elever ved Osterøy videregående skole, mens elever fra Knarvik kan hospitere Osterøy videregående skole for å lære om roboter og automasjon.

- Vi jobber med å sy sammen et nettverk av samarbeidspartnere, også industribedrifter, slik at vi kan tilby et totalt opplæringsløp både for ungdom på vei inn i arbeidslivet samtidig som industrien får kunnskapspåfyll. Ulike former for hospitering, kurs og prosjekter vil gjennomføres hyppig, for vi må skynde oss forsiktig, understreker Helland.

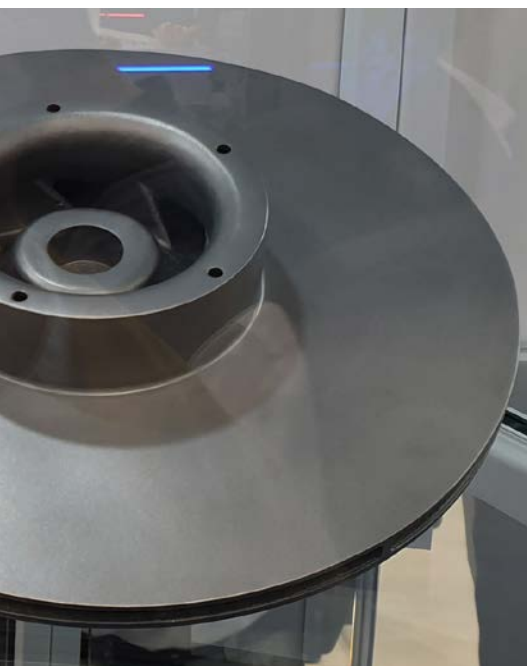
- Den satsningen Additech nå gjør er å gå rett vei for å styrke miljøet innen additiv produksjon i Norge, sier Brede Lærum, leder for 3D-print initiativet i Equinor.

Equinor er allerede i gang med å printe deler i metall. Bildet viser impeller fra Equinor printet i Inconel 625.

Knarvik vgs får snart tilført en DMG MORI metallprinter i sin maskinpark. Bildet er fra maskinverkstedet for maskinering første år.

Equinor viktig partner

Han støttes av Brede Lærum, leder for 3D-print initiativet i Equinor. Lærum har store forventninger til additiv produksjon.

- Toget går nå, og vi er allerede i gang med å benytte additiv produksjon for både nye produkter, men også for å erstatte reservedeler som ikke lenger er tilgjengelig på markedet. Equinor vil ta teknologien ut i stor skala, for vi skal digitalisere reservedelene våre. Med det vil vi redusere fysiske reservedelslager dramatisk, noe som både vil effektivisere vår virksomhet, men ikke minst også redusere ressursbruk og bedre miljøavtrykket vårt, sier Lærum.

Han tror Additech har valgt riktig vei å gå.

- Ved å ta ansvar for utviklingen og spesielt det å bygge kompetanse i norsk indus-

tri kan Additech få til et felles løft og tydelig fokus innen et teknologifelt som er i rask utvikling. For vår del venter vi bare på at det kommer flere aktører, for allerede nå må vi ofte utenlands skal vi lage metalleder additivt. Kapasiteten og materialtilbudet i Norge er ennå begrenset, forteller Lærum.

- Det er positivt at Equinor inviterer oss med på sin additive reise. Når vi vet at de står med åpen dør og venter på oss får vi virkelig noe å strekke oss etter, og det gir oss håp om og tro på at vi kan bli et ledende kompetansemiljø innen additiv produksjon, konkluderer Anders Helland. Han inviterer alle interesserte til å ta kontakt: Anders.Helland@prototech.no 🌟

For mer informasjon se: www.additech.no

- Metallprinteren til Additech er en DMG MORI Lasertec 30 SLM med 1000 W laserkilde, det gir rask og fleksibel produksjon, sier Ramin Safavi, daglig leder i DMG MORI Norway t.v.

- Vi kan konfigurere maskinen som vi vil, og pulverskifte går unna på rekordtid, så Additech tilbyr printing i ulike typer tilgjengelige metaller, forteller Anders Helland, daglig leder i Additech AS.

Toolmarket® avd. F. H. Verktøy

**SLIPING AV PLATESAKSER, KNIVER, KVERNER,
SAGBLAD mm.**

Avd. Oslo, Rudshøgda og Kongsvinger
Tlf 45 48 33 33 - E-post: sliping@online.no - www.toolmarket.se